

Aktuality z legislativy ochrany rostlin

Školkařské dny 2014

osnova

- **Aktuální stav přípravy nové fytoosanitární legislativy EU + nařízení o finanční solidaritě EU v oblasti ochrany rostlin**
- **Integrovaná ochrana rostlin a okrasné školkařství**
- **Šíření nových škodlivých organismů okrasných dřevin**
- **Vývoj jednání o změně regulace viru šarky švestky v EU**

Fytopanitární legislativa EU – nové nařízení

- **Návrh nového nařízení o zdraví rostlin = nová fytopanitární legislativa (nahradí současnou směrnici Rady 2000/29/ES)**
 - odsouhlasen Komisí květen 2013
 - probíhá 1. čtení v PS Rady a rovněž ve výborech EP
 - Očekávaná platnost – od roku 2018

Fytosanitární legislativa EU – nové nařízení

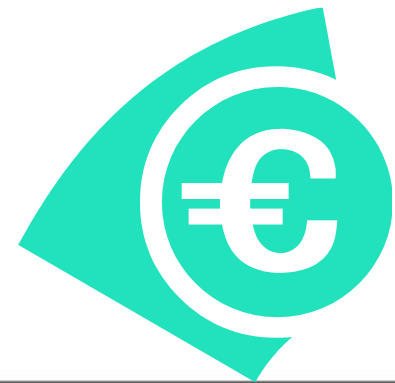
• Hlavní změny/problémy:

- Princip ochrany před zavlékáním KŠO ze třetích zemí (negativní xx pozitivní seznam KŠO)
- RL pasy na všechny rostliny k pěstování
- RL pas jako **samostatný dokument ??!!**
- Prioritní KŠO pro celou Unii
- Sjednocení pravidel při vývozu rostlin do 3. zemí

Nařízení o finanční solidaritě

- Návrh nového nařízení o finanční solidaritě = finanční spoluúčast Unie za:
 - ✓ náklady na průzkumy výskytu KŠO pro odpovědné úřady včetně vzorků a testů
 - ✓ ztráty způsobené podnikatelům plněním mimořádných RL opatření včetně hodnoty za zboží nařízení likvidovat.
 - ✓ Platnost již v roce 2014

Integrovaná ochrana rostlin a okrasné školkařství

- **Zákon č. 279/2013 Sb.** – novelizuje z. č. 147/2002 Sb. o ÚKZÚZ a z. č. 326/2004 Sb. o RL péči
 - ✓ účinnost od 1.1.2014
 - ✓ řeší se zejména sloučení SRS a ÚKZÚZ
 - ✓ vyjasnění některých ustanovení

Integrovaná ochrana rostlin (IOR)

Zavedení principů IOR:

„Opatření IOR udržují používání přípravků a ostatních metod OR na úrovních, které lze z hospodářského a ekologického hlediska odůvodnit, přičemž je kladen důraz na růst zdravých plodin při co nejmenším narušení zemědělských a lesních ekosystémů“

Všichni (profesionální) pěstitelé rostlin povinni přednostně využívat obecné zásady IOR

– ALE: aplikace zásad musí být hospodářsky odůvodněná

Integrovaná OR (IOR)

Profesionální uživatelé jsou povinni od 2014 uplatňovat obecné zásady IOR, které obsahují zejména

- preventivní opatření a přímé metody OR, které mají co nejmenší vedlejší účinky na lidské zdraví, necílové organismy a životní prostředí,
- opatření k zamezení rezistence ŠO k POR
- způsob ověřování úspěšnosti používaných opatření v oblasti IOR

Integrovaná OR (IOR)

- přístup ÚKZÚZ ke kontrole (připraven kontrolní systém – publikace na stránkách ÚKZÚZ)
- povinnosti ústavu dle § 5 odst. 4 z. č. 326/2004
 - *monitoring ŠO*
 - antirezistence a dostupnost POR

Integrovaná OR (IOR)

- **Nedodržování obecných zásad IOR je pod sankcí od ledna 2014:**
- **pokud profesionální uživatel neuplatňuje obecné zásady IOR, jde o:**
 - **přestupek - pokuta do 20 tis. Kč**
 - **správní delikt - pokuta do 200 tis. Kč**

Integrovaná ochrana rostlin a okrasné školkařství

- Okrasné školkařství není z právního pohledu z plnění obecných zásad IOR vyjmuto
- Jde o specifickou činnost odlišnou od klasické polní produkce rostlin (nelze např. používat osevní postupy, rostliny dlouhodobě na trvalém stanovišti, odlišné spektrum škůdců a původců chorob....)
- Naplnění některých zásad IOR – obtížné naplnit, ani by nedošlo k ekonomické újmě podniku – ÚKZÚZ toto při kontrole respektuje.

škodlivé organismy okrasných dřevin

- **Změny v seznamu KŠO Unie:**
 - ✓ **krasec *Agrilus anxius*** – nově zařazen:
v EU se nevyskytuje
 - ✓ **krasec *Agrilus planipennis*** –
přeřazen jako KŠO bez vazby na hostitele
 - ✓ **hád'átko borovicové *B. xylophilus*** –
přeřazeno jako KŠO s výskytem v EU

Krasec *Agrilus anxius*

- Původní rozšíření: Severní Amerika
- Výskyt v Evropě: Norsko (2010)
- Škodlivost: žír larev, přerušení příjmu živin, usychání, odumírání stromu
- Způsoby šíření: rostliny břízy k pěstování, březové větve, dřevo, štěpky..původem z Kanady a USA (v EU není regulace dovozu břízy a březového dřeva!!)
- Ochrana: prevence, sanitární opatření

FOTO: Dospělec *Agrilus anxius* a výletový otvor ve tvaru písmene D/Foto:Steven Katovich - USDA Forest Service (US) - Bugwood.org

škodlivé organismy okrasných dřevin

✓ žlabatka *Dryocosmus*

kuriphilus – nově
zařazena jako KŠO pro
chráněné zóny

✓ bourovčík toulavý

Thaumetopoea
processionea – nově
zařazen jako KŠO pro
chráněné zóny

MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ

původce rakoviny kůry platanů

- Diskuze o míře ochrany proti houbě *Ceratocystis fimbriata* f. sp. *platani* = původce rakoviny kůry platanů v EU
- ✓ Iniciativa UK – nová analýza rizik + požadavek na chráněnou zónu s vyšší mírou ochrany proti C.f.p. v UK
- ✓ Komise: málo informací
- ✓ ČR: absence výskytu, potvrzeno průzkumem SRS

FOTO převzato z www.invasive.org

Chalara fraxinea

- Regulace ochrany proti houbě Chalara fraxinea = původce odumírání (nekrózy) jasanu v EU?
 - ✓ Jednostranné opatření UK v r. 2013 – zákaz dovozu jasanů mimo oblastí prostých CH.f.
 - ✓ šíření větrem – ostrovní charakter UK
 - ✓ Komise opatření UK odmítla
 - ✓ Chráněná zóna – nutný 3letý průzkum

Kozlíčci Anoplophora

- **Nové výskyty v EU a CH na základě cíleného průzkumu výskytu (2012):**
- **Anoplophora chinensis**
ve třech již dříve vymezených územích v Itálii (cca 2 tisíce napadených stromů – vykáceny)

ANITARIO REGIONALE
FITOSANITARIA

Regione Lombardia

ANITARIO REGIONALE
FITOSANITARIA

Anoplophora Detection Dogs

BFW

CTB
Bekuspare

ANTYBIOBIOTYKI
HIGIENA
ERS
Regionale Kommerz
WALLE

Kozlíčci Anoplophora

- *Anoplophora glabripennis*
 - ✓ ***V roce 2012 6 nových ohnisek výskytu – Německo, Nizozemí, Spojené Království, Rakousko, Švýcarsko (v CH a UK první výskyty***
 - ✓ ***Zároveň zaznamenán zvýšený počet záchytů *A.glabripennis* a ostatních tesaříků (*Apriona germani*, *Hesperophanes campestri*) při dovozních kontrolách zboží ze třetích zemí***

MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ

Vývoj jednání o změně regulace viru šarky švestky v EU

- **Od roku 2011 – jednání v EU na téma změna regulace viru šarky jako karanténní škodlivý organismus (KŠO)**
- **2014: PS Komise připravila návrh pro experty ČS (regulace jako KŠO, testování bezpříznakových rostlin 5-10% v produkčních školkách)**

Vývoj jednání o změně regulace viru šarky švestky v EU

– **Od roku 2011 PS českých expertů vedená MZe (MZe, SRS, ÚKZÚZ, OU ČR, VŠÚO Holovousy, VÚRV, v.v.i, Svaz školkařů ČR):**

- **podpora deregulace PPV jako karanténního patogena v EU s výjimkou nových ras**
- **uplatnění regionalizace (rozsáhlé oblasti běžného výskytu PPV v EU = výrazně mírné fytosanitární požadavky na uvádění hostitelů PPV na trh v těchto oblastech)**

Vývoj jednání o změně regulace viru šarky švestky v EU

- **Jako protiváha názoru PS Komise připraveno písemné stanovisko ČR** (*má k dispozici Svaz školkařů ČR*):
 - Základem je certifikace RM a ozdravený výchozí materiál
 - V EU, kde virus šarky není endemický, lze vymezit chráněné zóny
 - Odmítnutí bezpříznakového testování jako odborně nedůvodné a zbytečně nákladové
- **Bude zasláno Komisi a ČS**

Vývoj jednání o změně regulace viru šarky švestky v EU

- **A co okrasné školky??**
- **Neexistuje systém certifikace**
- **Projekt chráněných zón**
- **Vhodné zjistit názory okrasných školkařů v podobných zemích jako ČR (SK, HU, AT....)**

***DÍKY ZA VAŠI
POZORNOST !***

ing. Michal Hnízdl, Ministerstvo
zemědělství ČR